

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

*Vitt.
Sv.*

BRUDEN PÅ KINNEKULLE

ELLER

CARL XV:s SKYDDSLING.

HÄNDELSE FRÅN STORLÄGRET PÅ AXVALL 1865

AF

FÖRFATTAREN TILL CARL XV OCH VALLEHÄRSBONDEN
ELLER KENGSSKJUTSEN TILL VARNHEMS KYRKA.

Lidholm

BRUDER P. KATHARINA

CA. 1850

BRUDEN PÅ KINNEKULLE

ELLER

CARL XV:s SKYDDSLING.

Händelse från Storlägret på Axvall 1865

af

Författaren till Carl XV och Vallehärsbonden eller
kungsskjutsen till Varnhems kyrka.

Alfr. Lindholm

⇒: I:sta Häftet. :⇐

ALFR. LINDBLAD
BOKFÖRLÄGGARE
GÖTTENBERG

BRUDEN PÅ KINNEKULLA

ELLER

CARL XV:s SKYDDSLING

Händelse från Storförret på Axvall 1865

Utgått till Carl XV och Västmanlands församling
Kungälvskyrkan till Västmanlands församling

→ 1865 Häftet ←

GÖTEBORG.

J. E. LUNDBERGS BOKTRYCKERI.

1890.

Den gamle Korporalens berättelse.

CARL XV ja, ja den mins jag precist som jag hade sett honom i går, sade häromdagen en gammal f. d. distinitionskorporal Svärd vid Skaraborgs regemente, och jag minnes särskildt storlägret på Axvall 1865, hur glad och lifvad han då var, och alla möjliga nöjen och äfventyr han då tillställde, och maken till det mötet att vara lättvindigt och roligt, det har hvarken jag eller någon annan knekt upplefvat, ty då skall jag säga, att det inte var värdt, hvarken för dessa unge löjtnantskycklingar eller sergeantpojkar eller någon annan af befälet att hundsvottera eller öfverfalla gamla knektar med hugg och slag, hvilket på den tiden alltid var brukligt, ty så länge kungen var på Axvall, då fick de allt vara så goda och hålla sig på mattan litet hvar.

Och för att nu göra denna lilla berättelse så originel och naturtrogen som möjligt, skola vi också ordagrant uppteckna den efter den gamle korporalens egna ord.

En dag straxt efter midsommar, jag tror t. o. m. att då' var den 26 Juni, mötte jag alldeles utanför vår hytt eller s. k. marketäntarestånd, en ung och vacker flicka, och som hon var mycket fint klädd kunde jag förstå att hon hörde till den s. k. bättre, eller åtminstone till den rikare klassen.

När hon kom midt för mig stannade hon och helsade mycket blygsamt och artigt, samt frågade om jag händelsevis kände någon soldat vid S. kompani som hette Munter, den hon sade sig gerna vilja träffa.

Och som Munter och jag, ehuru icke vid samma kompani, hade varit rekrytkamrater, kände jag honom på grund deraf mycket väl, och erbjöd mig genast att visa henne tältet, der jag visste Munter logerade.

Och ehuru väl denna flicka var, som man säger, i blomman af sin ålder, samt att döma efter hennes klädsel säkerligen tillhörde den förmögnare och lyckligare klassen, syntes det tydligen som någon stor sorg hade tryckt hennes ännu unga och oskyldiga hjerta, och för att få utrönt hvad det möjligen kunde vara, och för att komma i språk med henne, frågade jag om hon var på något vis släkt med denne häringe Munter.

Släkt är jag inte med honom, men han är en af min fars soldater, och derföre skulle jag gerna vilja tala vid honom efter som jag är på Axvall, sade flickan; och såg mycket sorgsen och bedröfvad

ut, och som jag genast kunde förstå att hon inte var lifvad för något längre samtal med mig, följde jag genast med henne till tältet, der jag visste att Munter skulle bo, och som hon heller inte ville, eller vågade gå ensam in, der så många knektar voro församlade, bad hon mig så innerligt väl att jag äfven skulle följa med henne in, hvilken begäran jag med stort nöje efterkom.

Då Munter fick se denna unga och vackra flicka for han upp ur bädden eller brissen alldeles som en raket, och helsade mycket artigt och man kan nästan säga ödmjukt, hvaraf jag äfven kunde förstå att hon inte var någon vanlig bondtös; och blef jag ännu mera derom öfvertygad och förvissad, emedan hon, då jag tog afsked af henne, upptog en 50-öring och bad mig hålla till godo för visad tjenstaktighet, samt med tillsägelse att jag för den samma skulle taga mig ett glas öl.

Men det var för märkvärdigt, att jag allt jemt derefter grunnade och tänkte på denna flicka, icke derföre att hon ville tala vid Munter, ty det var ju alls inte besynnerligt, att hon, då hon var på Axvall önskade se och tala med sin fars soldat, men se, hela hennes utseende förrådde någonting sorgligt, och det var det som jag inte på något vis kunde glömma. Men, som Munter och jag voro gamla goda vänner och kamrater, tänkte jag att med tillhjälp af 50-öringen, jag fick af min hulda sköna, jag nog af honom i sinom tid skulle ut-

forska hemligheten, hvad det egentligen kunde vara, ty att det var något i den ungas hjertkammare som var i olag, det var inte alls svårt att begripa.

Men ehuru Munter och jag voro, som jag redan nämndt, de bästa vänner i verlden, var det dock för mig alldeles omöjligt att locka ur honom ett enda ord angående denna flickas ärende till Axvall, emedan han gifvit henne sitt hedersord derpå, att aldrig för någon enda menniska yppa något derom, förr än saken var afgjord och utagerad, och detta löfte höll han också som en hederlig karl.

Men hvad man inte får veta för penningar den ena gången, kan man en annan gång få veta för intet, säger ett gammalt ordspråk, ty ungefär 8 dagar derefter då jag träffade Munter, fick jag af honom veta hela händelsen om denna samma flicka, och hennes egentliga ärende till Axvall, och började Munter då sin berättelse ungefär i följande ordalag:

Som du vet hade jag lofvat den der unga flickan eller mamsellen, som du gjorde sällskap till mitt tält, att aldrig för någon tala om hennes ärende hit till Axvall; men som nu saken är klar, och flickan derigenom återkommit i sitt gamla ässe, samt återfått sitt fordna glada humör, eger jag nu rättighet, utan att bryta mitt till henne gifna löfte, för dig berätta hela historien, och anledningen till hennes hitresa.

Se saken är den, ser du, att denna flicka är enda barnet till min rothållare, en ofantlig rik bond-

patron, samt tillika sträng läsare, men en riktig blodsugare mot alla, så väl fattiga som rika, hvilka inte äro i hans smak, d. v. s. de som inte äro läsare, hvaremot de, som bara springa på läsaremöten och se gudomliga ut, till dem kan han ge om det vore halfva sin egendom.

Flickan deremot är ett riktigt dygdemönster, som uti allt liknar sin gamla aflidna mor, hvilken säkerligen ingen synd hade, men sjelf har hon sagt, och tydligen förklarat både för sin far och hans trosförvanter, att hon aldrig kan bli sådan som de, och springa på deras bönemöten, och höra på deras vinkelpredikanter, utan i det stället går hon ofta långa vägar till en annan kyrka, blott för att höra en ordentlig och renlärig prest.

Att denna rika, vackra och älskliga flicka skulle få många friare och tillbedjare var ju helt naturligt, men märkvärdigt nog, har det aldrig varit någon som hon egentligen tyckt om mer än en; men som detta var en glad själ, och inte annat än en skollärare och organist i en närgränsande församling, ville hennes far naturligtvis aldrig höra talas härom, emedan han för sin dotters såväl andliga som lekamliga väl redan sjelf utsett en make, den han bestämdt visste skulle göra henne lycklig så väl i detta som i det tillkommande lifvet, emedan denne var en sann kristen samt tillika komminister i samma församling.

Och ehuru hon grät och sörjde, samt för sin

far såväl som för presten tydligen förklarade, att hon aldrig i sin tid skulle eller kunde gå i brudstol, sedan mycket mindre i brudsäng med en gammal gubbe som i ålder godt kunde vara hennes far, samt i alla deras åsikter så olika, var detta det samma som att tala för döfva öron; och af fruktan för att denne person, som hon sjelf älskade, skulle få för stort insteg hos henne, tager far hennes och denne nedrige och skenhelige svartrock, flickan nästan ovetande, åtminstone utan hennes medgifvande, ut lysning och bröllopsdagen bestämdes och gästerna blefvo bjudna.

Och som du vet att knekten, i fall han står väl i vantarne hos sin rothållare, alltid är en sjelfskrifven bröllopgäst, blef äfven jag bjuden som en slags betjent att emottaga öfverrockar och dylikt af de manliga gästerna, och ju längre det led och ju närmare det kom till detta onaturliga bröllop, ju förfärligare blef det för detta, ehuru rika men ändock fattiga, olyckliga och värnlösa barn, och flera gånger hade hon i tankarne att gå och taga lifvet af sig, och hade säkerligen också fullbordat sitt hemska och förtviflade uppsåt, om inte min gamla mor hade varit och tröstat henne så godt hon kunde och förstod; och bäst som mor satt och grunnade och sörjde öfver denna arma och olyckliga flickas belägenhet, fick hon en idé och sade:

Nu vet jag hvad mamsell Anna skall göra, sade mor, och sätta mig nu, och lyd mitt råd sade hon:

Gå till kungen på Axvall, och tala om för honom er belägenhet, och bönfall hos honom om nåd och försköning från denne skenhelige skurk, som på ett så nedrigt sätt våldtar ett ungt qvinnohjerta, det han tydligen både vet och ser, han aldrig kan komma att ega. Och får kungen, som är så orimligt god och beskedlig mot alla sina undersåter, höra detta, skall mamsell Anna få se, att han också hjälper henne, och ställer allt till det bästa, sade mor.

Ja, min kära snälla mor Katrina, sade Anna, hade ni gifvit mig det rådet förut, då kunde ju hända att kungen möjligen hade kunnat gjort något för min räddning, men nu är det naturligtvis för sent då lysningen redan är fullbordad och brölloppet utsatt att hållas i veckan, och gästerna redan äro bjudna.

Kungen kan och eger rättighet att göra med sitt folk hvad han vill och behagar, t. o. m. om ni också voren gifta kan han skilja er åt på hvad dag han vill, sade mor, och res därför till Axvall, det är mitt råd, och som det nu inte äro flera dagar igen till brölloppet, är det ingen tid att förhala, sade hon, och på grund deraf, tog mamsell Anna Gud i hågen och reste hit, och nu har du hört hennes egentliga ärende, sade Munter.

Nå, hur gick det, fick hon tala med kungen? Detta har du ännu inte talat om, sade jag.

Jo hållt, vänta lite, man gömmer alltid det

bästa till sist, som du vet, men ifall du vill veta något mer, då får du allt vara så god och punga ut med 50-öringen, som du fick så lättvindigt, men nu skall jag säga dig, att det inte är lönt du kommer stickande med en finkel sup och ett glas dricka, ty nu är jag vand vid bättre, sade Munter och småskrattade.

Ja, både den 50-öringen och en till skall gerna få ryka, bara jag får höra hur det gick med tösa, och om hon fick tala med kungen, sade jag, och som middagsrasten den dagen räckte till klockan 6 på eftermiddagen, hade vi också ganska god tid på oss, hvarföre vi spände på oss våra gehäng, och damma af in i sjelfva schweitzeriet, der det på baksidan af detsamma fanns ett sådant der litet krypin, hvarest den simple soldaten och menige man äfven kunde mot kontant erkänsla få sig ett glas. Och som Munter förut tydligen förklarar, att det inte var lönt att komma stickande med bränvin och svagdricka, klämde jag genast till med kaffe och konjak och medan vi nu sutto och drucko vår lilla konjakshalfva, aldeles ensamna i det lilla rummet, fortsatte Munter.

Du undrar, om hon fick tala med kungen; det kan du väl begripa hon fick, ty ännu har han aldrig afvisat en menniska, som haft något att anföra, utan att de åtminstone ha fått framföra sitt ärende, och i all synnerhet, då en ung och vacker

flicka kommer för att anropa honom om sitt beskydd, sade Munter.

Nå, hvad sade kungen då? du skall inte lägga ut det så rasande vidlyftigt, ty det kan väl bli lika bra ändå, sade jag, som började att bli allt mer och mer nyfiken.

Åh ja, du får väl gifva dig ro; denna omgången kostar mer än en 50-öring, och så har du lofvat att bjuda för en till, och då hinna vi nog att berätta historien till slut, sade Munter och tog sig en liten klunk och fortsatte:

Som du mins, följde jag med henne för att möjligen få sigte på kungen, och visa henne till honom, och bar det så bra till, att när vi kommo fram till kungshuset, satt han der utanför tillsammans med ett par öfverstar, och som kungen, i detsamma vi kommo fram, uppgaf ett hjertligt och godt skratt, kunde jag förstå att han för tillfället var vid ett godt och gladt lynne, och uppmanade derfor mamsell Anna att inte vara rädd, utan genast gå fram till honom och klämma fram med sitt ärende. Och som hon var alldeles förtviflad, tänkte hon inte på någonting, utan genast damma i väg, och stannade endast några alnar från det ställe der konungen satt, och då han fick se henne neg hon så djupt hon förmådde, men kunde i början för gråt och rädsla inte få fram ett enda ord.

Då konungen fick se denna unga, vackra, men förgråtna flicka, gick han genast till henne, klap-

pade henne på axeln och frågade hvad i all verlden det kunde vara som så bekymrade henne, och bad henne inte vara rädd, utan framföra sitt ärende, och som hon nu hörde och såg hur vänlig han var, tog hon genast mod till sig och sade:

Jag är en olycklig och moderlös flicka, som kommit hit, för att hos vår nådige konung begära det skydd, som ingen annan kan eller vill gifva mig, sade hon, och började återigen att storgråta.

Ja, såvida du inte gjort något gröfre, lagstridigt brott, vill jag gerna blifva din beskyddare, mitt barn, sade kungen, och bad henne borttorka tårarna och framföra sitt ärende.

Jag har inte gjort något brott herr konung, så det är inte därför jag kommit hit, utan jag begär endast min frihet, sade hon, och så talade hon om hela händelsen och sammanhanget från början till slut.

Och så slutade Munter nu också sin berättelse.

Nå, du skall väl tala om hvad kungen sade, och hur det gick till slut, sade jag, som blef ännu mera nyfiken än förut.

Åh, nu har du allt hört tillräckligt mycket för en konjakshalfva, men vill du nu bjuda på toddy, så skall du få höra alltihop från början till slut, sade Munter och tog sista squätten, och som det bästa nu naturligtvis var igen, var det inte värdt att sitta och fundera, utan begärde jag genast in

litet så kallande käftasmörja för att så snart som möjligt få Munter i gång.

När kungen afhört henne till slut, syntes det tydligen att hans glada lynne nästan helt och hållet hade försvunnit, och efterträddes af, som det kunde tyckas, en tung och missmodig känsla, och efter en stunds tystnad, sade han:

Detta var ganska sorgligt mitt barn, och i hvilket jag har ganska svårt att ingripa, emedan fadren egentligen är enda målsmannen för sitt eget barn. Dock kan du för mig uppgifva adressen till din far, så får jag se om jag kan vara dig till någon tjänst, hvilket nog blir ganska svårt, emedan, som du säger, brölloppet redan är utsatt att hållas inom så kort tid.

Och som hon kom att erinra sig, att hon i sin resväska hade några bjudningsbref till sitt förestående bröllop, på hvilka stodo tydligt namn och adress både på hennes far och hennes tilltänkte make, upptog hon ett sådant, och bad om lof att få lemna i stället för adresskort, för hvilket konungen tackade, och hans glada lynne tycktes återigen framskymta. Och, innan hon aflägsnade sig, klappade konungen henne återigen, och bad henne inte sörja likt de, som intet hopp hafva, emedan Herren på ett par dagar kan göra stora underverk och förändringar.

Och så var samtalet slut med kungen, och som toddyn också nu är slut, få vi väl gömma

resten af berättelsen till en annan gång, sade Munter och skrattade så der inmarigt som han alltid brukade.

Nu visste Munter ganska väl, att om han begärt tio toddyar för fortsättningen, hade jag ändå inte prutat, och för att få honom i gång så snart som möjligt, begärde jag genast in en ny påfyllning, och som Munter nu började att blifva ännu muntrare än vanligt, fick jag honom snart återigen i gång.

Inte vill jag precis påstå att lilla mamsell Anna var just så synnerligen glad då hon aflägsnade sig från konungen, ty någon ändring i sitt förestående äktenskap med den förhatlige presten, det kunde hon då inte tänka, och det hade ju kungen heller inte lofvat, men hon hade ju ändå fått tala med kungen, och han hade ju äfven tröstat henne och lofvat att göra hvad han kunde, och sådana ord, sagda af en sådan konung som Carl XV, de kunna allt trösta ett qvinnohjerta, om det vore än aldrig så bedröfvadt, och därför reste Anna från Axvall, långt mera glad och lycklig än hon på länge hade varit, och emotsåg den stundande bröllopsdagen inte hälften så förskräcklig som förut, emedan hon på hemvägen från Axvall bestämdt beslutade sig för, att aldrig i lifvet gå i brudsäng med denne förhatlige person, som så skändligen beröfvat henne hela hennes framtida lycka och sällhet. Men hans glädje skall heller icke blifva så

synnerligen stor, ty för min jungfrudom, den skall han allt blifva ledig, sade Anna och småskrattade för sig sjelf, och började till sin faders och fästmans, samt alla tjenares glädje och förundran blifva allt mer glad och lifvad, och orsaken till denna hastiga sinnesförändring kunde ingen menniska ana eller begripa, emedan hon knappast visste det sjelf.

Visserligen var det en aning som sade henne att ett bref till hennes far skulle från konungen anlända, hvori han skulle förbjuda föreningen emellan henne och den förhatlige presten, och ehuru väl det nu redan var dagen före brölloppet, och något bref ändå inte hörts utaf, hyste hon likväl ett svagt hopp att det ändock skulle komma, ty kungen hade lofvat henne att göra hvad han kunde, och att en konung kan göra mycket då han vill, det hade ju mor Katrina sagt, så det hade hon fullkomligt reda på, och att inté Carl XV lofvade något som han inte ämnade hålla, derom var hon också fullt öfvertygad, men på hvad sätt det skulle ske, och hvad åtgärder han skulle vidtaga, det var för henne ändå en olöst gåta.

Då hon om qvällen lade sig och öfvertänkte sin belägenhet, tyckte hon sig allt vara mycket öfvergifven och olycklig, hvarför hon äfven bad en innerlig och från hjertat gående, brinnande bön till den himmelske konungen, ty tänkte hon, har jag både den himmelske och den jördiske konungen på min sida, då skall inte alla afgrundens andar, sedan myc-

ket mindre en verdslig prest kunna göra mig någon skada, och att denna bön gjorde önskad verkan, kunde bevisas deraf, att hon genast insomnade, och ehuruväl hon hela natten besvärades af de mest obehagliga drömmar, vaknade hon dock inte förr än bröllopsdagen på morgonen, då solen sken strålande och klar på högblå himmel, och foglarne sjöngo och qvittrade i trädens krönor utanför hennes fönster, hvilket allt tycktes båda en glad dag, men den som inte sjöng och qvittrade, det var den stackars Anna, hvilken den dagen kände sig mer än vanligt dyster, ängslig och olycklig.

Nå, skål nu min kära Svärd, tack skall du hafva för all välfägnad, nu tror jag vi ta och dricka i botten samt gömma resten af historien till en annan gång, sade Munter och reste sig från soffan, och gjorde synligt allvar af att vilja aflägsna sig.

Åh, du skall så fanken heller inte sluta nu, nu kan det väl inte vara så synnerligen mycket kvar, sade jag, samt fick tag i Munter och satte honom återigen ned i soffan.

Åh, jo! Än är det allt för ett par eller tre toddyar kvar, sade Munter och smålog som vanligt, och för att nu få honom återigen i gång, var nu inte värdt att räkna dropparne, hvarefter jag genast beställde en ny sats, och så kom Munter återigen i gång.

Som du mins nämnde jag om för dig, att äfven

jag var bjuden till brölloppet för att tjänstgöra som en slags betjent, hvarföre jag, då jag af min kapten erhållit permission, reste härifrån Axvall på qvällen, och kom fram till Kinnekulle klockan 3 på morgonen, och sedan jag sofvit och hvilat mig en stund, snyggade jag till mig så mycket som möjligt, och begaf mig vid 10-tiden till bröllopsgården, och den första jag uppvaktade var naturligtvis den unga bruden, hvilken genast frågade, om jag händelsevis hade något bref med mig från konungen, emedan hon i sin barnsliga fantasi hade hyst den tanken, att kungen möjligen hade fått reda på att jag skulle till brölloppet, och då begagnat sig af tillfället och medsändt det af henne väntade kungabrefvet. Men när hon då fick veta att jag inte alls hade några upplysningar eller underrättelser från konungen att lemna, började hon återigen att storgråta och var nästan omöjlig att trösta, ty, som denna tanke egentligen var den, som de sednare dagarne uppehållit modet på henne, ansåg hon nu allt hopp om befrielse och räddning vara alldeles förloradt. Och ehuru hon, som jag förut nämndt, bestämt sig för att aldrig bevilja honom några manliga rättigheter, å hennes sida, ansåg hon sig likväl i högsta grad olycklig att nödgas sammanvigas med en person, den hon i så hög grad föraktade.

Framemot middagen började gästerna att komma, ty klockan 4 var bestämdt att vigseln skulle

försiggå, och klockan 1 kommo de sista, nemligen kronofogden och länsman, hvadan ingen af den s. k. bättre klassen mer var att vänta, hvarför alla begåfvo sig in i stora salen, der kaffe samt andra drickesvaror skulle serveras och inmundigas.

Och bäst som de sitta och doppa, dricka och skåla, kör fram på gården till stora trappan i full karrier ett ekipage, förspändt med fyra hvita hästar, och, att döma efter hästarnas utseende, skulle man nästan kunna tro att resan hade gält lifvet, emedan de alla riktigt dröpo af fradga och skum, och att detta skulle väcka uppståndelse och förundran, kan hvar och en nog förstå och begripa, hvarför alla, så många som i hast kunde komma upp, rusade till fönstret; men var det förut uppståndelse, så blef det nu i stället förvåning, då fogden och länsman på en gång utropade: Kungen kommer! Kungen kommer!

Nä, skål nu min kära Svärd!

Tack ska du ha för all välfägnad, nu dricka vi bestämdt i botten och så gå vi hem sedan, sade Munter och gjorde ännu mera allvar af att vilja sluta, men se, så gjorde han alltid den skälmen, när han kom till det ställe i historien, som var mest spännande och intressant, och om han nu hade begärt toddy med champagne i stället för vatten, så hade jag ändå inte låtit honom gå, och för att få honom att qvarstanna och berätta händelsen till slut, måste en ny omgång requireras, och så fortsatte Munter.

Ja, det är för märkvärdigt med den kungen, ty ehuru väl beskedligare och vänligare menniska inte finnes på Guds gröna jord, väcker han ändå uppståndelse, och man kan nästan säga förskräckelse, hvart han kommer, och i all synnerhet på landet, och jag kan inte göra annat än skratta, då jag tänker på kronofogden och länsmannen, huru de förut gingo der och bröstade och kråmade sig som de ärgaste kalkontuppar och trodde sig bestämdt vara de viktigaste matadorer i världen, men när kungen kom in, då skall jag säga att de blefvo mjuka i ryggen och bockade sig alldeles ned till golvet, samt vågade inte klyfva näbb, förr än kungen tilltalade dem.

Då konungen kom in i sällskap med general Lehusen, ty han var också med, helsade han som vanligt mycket artigt och vänligt, och sedan han presenterat sig sjelf och generalen, gick han fram till kronofogden och befalde honom, att han för sin konung skulle presentera värden, brudparet och gästerna, hvilken befallning genast hörsammades, men som bruden och tärnorna voro tillsammans i ett rum i öfra våningen, kunde de icke då för tillfället för konungen föreställas.

Sedan konungen blifvit, som man säger varm i kläderna, d. v. s. bekant på stället, sade han:

Som jag inte ser någon som tar emot biljetterna, och för att inte gå här och gälla som någon egentlig snyltgäst, blir väl bäst att jag dokumente-

rar mig, och upptog ur fickan och framlemnade till allas förvåning den af Anna till konungen på Axvall lemnade bjudningsbiljetten, och ehuru alla häröfver förundrade sig, var det ändock ingen enda, som vågade framställa den frågan, hvarifrån den var bekommen, eller på hvad sätt, den kommit konungen tillhanda.

Och sedan konungen och generalen låtit traktera sig med kaffe och tillbehör, samt skålat med värden och gästerna, vände han sig till den förstnämnde och sade:

Jag saknar ändå en ting, som alltid bör finnas på ett bröllop; och på tillfrågan, hvad hans majestät härmed menade, svarade kungen:

Jo, jag finner ingen brud, för hvilken jag i första rummet helst hade önskat att blifva presenterad.

Bruden, svarade värden, är i ett särskildt rum tillsammans med sina tärnor, men, som hon för tillfället är litet opasslig, får jag ödmjukast be ers majestät om tillåtelse att först efter vigseln presentera henne. Men skulle det behaga ers majestät att se brudtärnorna, skall jag genast hafva äran att presentera dem.

Det var obehagligt, att hon på en sådan dag som denna inte är riktigt kry och rask, dock hoppas jag, att hon inte är sämre än jag åtminstone kan få se henne, lika gerna före som efter vigseln, sade konungen allvarsamt. Men skulle det inte

tillåtas mig, fortfor han, får jag väl tåla mig, och vänta, till dess hon sjelf behagar att visa sig.

Och, ehuru värden alls inte kunde ana, eller misstänka något om dessa höga herrars tillfälliga besök just på en sådan dag, föreföll det honom så väl som gästerna alldeles oförklarligt, alldenstund konungen lika som de öfriga gästerna hade erhållit bjudningsbiljett, men hvarifrån den var kommen, det var en sak, som ingen enda på något möjligt sätt kunde utforska.

Men i anledning af Annas förgråtna utseende, ville han inte gerna visa henne för konungen före vigseln, emedan han befarade, att konungen då möjligen skulle spörja henne om orsaken till hennes sorg, och derom af Anna blifva underrättad, och detta då för honom kunde medföra ganska stort obehag, men, tänkte han, ha de bara kommit ihop, och äro sammanvigda, se'n är det gjordt som gjordt är, och sedan kan hvarken kungen eller någon annan göra det om 'inte.

Strax efter inkommo alla brudtärnorna, och då konungen och generalen helsat på dem, och de sjelfva, hvar och en, uppgifvit sina namn, sade konungen:

Nog har alltid Kinnekulleflickorna haft namn och rykte om sig att vara raska och vackra flickor, och att detta heller inte är någon osanning, har jag nu blifvit i tillfälle att acceptera och intyga; och blef jag nu vid åsynen af alla dessa unga, fri-

ska och blomstrande ansigten så betagen, att jag också övilkorligen måste se bruden, emedan det inte är säkert att min tid tillåter mig att stanna öfver den högtidliga vigselakten, sade konungen och fick tag i en af brudtärnorna om lifvet, och bad henne göra honom sällskap till det rum, der bruden för tillfället befann sig.

Nu, min kära Svärd, är det, ta mig tusan, inte värdt jag sitter här längre, nu får jag tacka dig så hjertligt för all gästfrihet och all välfägnad, ty nu hinner jag inte mer för denna gång, sade Munter och ville sätta i väg igen. Ja, jag glömmer aldrig den Munter, hur smårolig han alltid var, ty historier, det kunde han sitta och berätta, om det varit i fjorton dagar, utan att hålla upp, och dricka kunde han också som en häst, utan att synas ha förtärt en enda tår; men finkelt bränvin söp han aldrig, endast en sup till maten, och sjelf var han heller ingen knusslare, och det behöfde han heller inte, ty ett torp hade han, hvarpå föddes 6 rediga nöt, och så var han dertill den skickligaste sadelmakare som fanns i hela Skaraborgs län, ty han hade förfärdigat både sadlar och selar åt öfverstar och majorer samt åt grefvar och baroner, så han stod sig allt lika godt som sjelfve kapten, men han var, som jag förut nämndt, så skälmaktig, så när han kom dit, der det var som aldra mest intressant, då ville han alltid sluta, åtminstone gjorde han tecken att vilja, men med tillhjälp af en half punsch

och ett par flaskor vatten, lyckades def mig att återigen få honom i gång.

Låt mig se! Hvar f-n var det jag slutade nu igen? Jo, det var sant, det var der, när kungen tog tösen om lifvet, som skulle visa honom, hvar bruden var att finna.

Och när de då kommo upp på rummet, der bruden befann sig, bad kungen brudtärnan, både till hennes, brudgummens samt värdens och gäster-nas stora förvåning, att hon för ett ögonblick skulle aflägsna sig, emedan han önskade ett enskildt sam-tal med den unga bruden.

Och, ehuru väl alla litet hvar både kände, och hört talas om den glade och folkkäre kungen och hans goda och ädla hjerta samt hans längtan efter äfventyr, kunde ändå ingen bli klok på anlednin-gen till det enskilda samtalet med bruden.

Dock, efter ett par minuters frånvaro, var kun-gen åter i salen, men med den unga bruden under ar-men, och, sedan han presenterat henne för gene-ralen samt ledsagat henne till en plats, vände han sig till värden och sade:

Orsaken, hvarföre jag uppsökte bruden, var den, att ni sade, att hon inte var riktigt kry, men det rättar sig snart, vill jag hoppas, så dermed har ingen fara, och är detta vanligen fallet med unga flickor, då de första gången skola stå, som man säger, på den heta hallen; men ha de bara varit der några gånger, så de blifva litet vanda,

och käns det sedermera inte så hett, sade konungen skrattande.

Bland de bjudna gästerna befann sig äfven en gammal f. d. häradsdomare och kyrkovård, en aktningssvärd gubbe, omkring 70 år; och, som konungen alltid intresserade sig för gamla, redbara bönder, var denne egentligen den ende, med hvilken konungen under brölloppet samspråkade.

Slutligen tog konungen gubben under armen och bad honom och generalen göra sig sällskap ut i trädgården, och då alla tre tagit plats på en der befintlig soffa, sade konungen:

Det förefaller mig alldeles som jag hade sett dig förr, du gamle, redlige gubbe, men hvar och när, kan jag omöjligt påminna mig.

Ja, nog ha vi sett hvarandra förut alltid, men, ehuru väl jag aldrig glömmet den dagen, kan den omöjligt vara i ert majestäts minne, emedan femton år från den tiden redan försvunnit i tidens omätliga haf, sade gubben.

Har du alltid varit bosatt i denna församling? frågade konungen.

Ja, jag är, som man säger, både född och fostrad här, ert majestät, och här hoppas jag också att få min graf, svarade bonden.

Nå, då skall jag säga dig, huru länge sedan det är, sedan vi sist sågo hvarandra, åtminstone här på kullen; det var sommaren 1850, ty då var både jag och min far här, och nu mins jag dig

mycket väl, och om jag ej feltar mig, var du bestämmt på den tiden någon sorts styresman i församlingen, emedan du blef för oss båda presenterad, sade konungen, samt tog gubben i hand och tackade för gammalt sist.

Ja, ers majestät! Jag var på den tiden kommunalordförande, hvilken tjänst jag jemte flera befattningar innehade till för ett par år sedan, då jag fyllde mitt 68 år, ty då ansåg jag mig inte duglig längre, och blef då från alla offentliga uppdrag äntligen befriad, så nu är jag gudskelof fri som fogeln i skogen, sade gubben, glad och beiaten.

Får jag komma till dig, morfar, frågade i det samma en liten gosse, som kom springande och stannade endast några famnar från den plats, der konungen och generalen samt gubben slagit sig ned.

Ah nej, gå du in till mamma och pappa, Calle lille, svarade gubben.

Men som kungen nu förstod, att det var för hans skull, gubben nekade gossen att komma, sade han:

Låt du gossen komma hit, ty jag finner alltid ett stort nöje i att språka med små barn. Ett gammalt ordspråk säger, att af stollar och barn får man alltid höra sanningen, och det kan ofta vara rätt roligt att höra den med någon gång, sade konungen.

Som ers majestät behagar, dock skulle jag helst se, att han inte komme hit, emedan han är mycket ostyrig. Gossen är gudskelof ganska förständig efter sin ålder, men har ändå inte det förståndet att göra skilnad på en kung och en vanlig människa, utan begagnar samma fria språk, sade gubben.

Ja sådant språk värderar jag mest, sade konungen.

Och som lille Carl inte låtit afvisa sig första gången, stod han ännu kvar på samma plats, och inväntade troligen ytterligare tillsägelse af morfar, och frågade derföre ännu en gång:

Får jag inte komma till dig än, morfar?

Jo, kom du hit Carl lille, få vi språka med dig, och höra hur du mår, sade konungen; och som Carl hvarken var blyg eller folkrädd, lät han inte säga sig detta flera gånger, utan stod inom några få sekunder ansigte mot ansigte med konungen.

God dag min kära Carl, sade kungen. Hur mår du i dag?

Tackar bra! Hur mår du sjelf? sade Carl, och med ett kraftigt handslag slog han konungen i näfven.

Det var ett redigt handtag, och du var också en redig pojke. Hur gammal är du, vet du det?

Det vet jag väl, jag är precist lika gammal som vår grälla, då har mamma alltid sagt, svarade Carl.

Nå, hur gammal är grålla då? frågade konungen, och började skratta af hjertans lust.

Ja, se det vet jag inte precist, men då ä' väl hon lika gammal som jag, kan jag tro, svarade Carl tvärsäkert.

Åh jo, visst vet du hur gammal du är, Carl lille, bara du drar dig till minnes, du vet väl huru många fingrar du har på handen, sade morfar.

Och så började Carl att räkna på fingrarne, ett, två, tre, fyra, Skall jag räkna tummen med morfar?

Ja, ja men, annars räcker det inte till, svarade morfar.

Jemnt fem år med tummen, sade Carl och satte tummen i vädret, åt hvilket både konungen och generalen åter igen fingo sig ett godt skratt.

Och som Carl hade en liten messingstrumpet att blåsa uti, bad konungen honom spela ett stycke.

Jag kan inte spela, men vår vän Johannes, han kan, han, må du tro, sade Carl.

Han kan spela alla möjliga visor, han kan spela:

Rocken snurrar, lampan brinner,

Vinterqvällen är så lång,

och han kan spela:

Amanda satt med en krans i håren,

Som engel mild och som ros om våren,

och han kan spela:

På blomsterklädd kulle satt Hjalmar och qvad,

Om forntida bragder en gång,

och han kan spela:

Mor satt i spiseln och stekte rofvor,
och den är roligere den, må du tro, sade Carl.

Ja, den visan har jag aldrig hört förr, den får du allt vara snäll och sjunga för mig en gång, sade konungen.

Ja, men jag kan inte mer än första versen, och den kan jag väl sjunga för dig, om du vill, sade Carl, och så drog han till att sjunga det värsta han orkade:

Mor satt i spiseln och stekte rofvor,
Och smör hade hon att doppa dem i.
Och hem kommer far med tommer kroge,
Och skrof hade han att häfva dem i.

Nu kan jag inte mer, sade Carl.

Ja, det var allt skada dä', ty den var allt gruf-
ligt vacker, men, kanske hon inte var längre, ty
du vet väl min kära Carl, att vackra visor äro aldrig
långa, sade konungen, och både han och gene-
ralen skrattade åt denna tokige pojken, så jag trodde
de skulle kikna.

Ja, men det hörde eller såg väl inte du, min
kära Munter, ty du var väl inte i deras sällskap,
inföll jag.

I deras sällskap var jag visserligen inte, men
ser du, jag och ett par till suto i en berså, allde-
les tätt intill, der konungen satt, så vi hörde hvar
enda ord som konungen och pojken språkade, så
du skall inte tro att jag ljuger ett enda ord, sade
Munter, och så fortsatte han igen.

Och som kungen var klädd i s. k. släp-
mundering och generalen i full paraduniform, föreföll
detta Carl litet besynnerligt, och frågade derföre kun-
gen hvarföre han inte hade så grann mössa som
generalen, hvarpå kungen svarade:

Jo, ser du, det kommer an på att han är ge-
neral och jag bara kung.

Är du kung, du? Nä, nu narras du bestämdt,
ty morfar har alltid sagt att kungen är den högste
och störste som fins, och du är inte så stor som
farbror Lars i Nolegården en gång, nä, du skall
inte narras, ty då kommer du inte till Gud, det
har mamma sagt, sade Carl allvarsamt.

Nu fick lille Carl se alla ordnarne som gene-
ralen bar på bröstet, och sade:

Sådana leksaker har jag med hemma, en hel
ask full, som jag fick utaf pappa, när han kom
ifrån Lidköpings marknad, och dem skulle du få
om jag hade dem här, så kunde du bli lika fin
som den farbrorn är, sade Carl.

Ja, det har du verkligen rätt i, min kära Carl,
att det inte är annat än leksaker, och det är san-
ning hvad jag nyss nämnde, att af stollar och barn
får man först veta sanningen, sade konungen, och
klappade lille Carl, och tackade honom för alla hans
glada infall; och begåfvo de sig sedan efter konun-
gens uppmaning alla in i den s. k. brölloppsalen.

Inkomne framträdde den gamle kyrkoherden
till konungen och frågade, om han af sin stora

godhet och nåd behagade öfvervara vigselakten, så skulle den genast taga sin början, emedan alla gästerna nu voro komna och ingen mer var att vänta.

Härför tackade konungen, samt förklarade på samma gång sin önskan vara den, att få föra eller ledsaga den unga bruden till det s. k. brudaltaret. Och för att du, min kära Lehusen, också skall kunna få en ärebefattning, kan du ju taga brudgummen, sade konungen småleende. Hvarför kyrkoherden på såväl brudparets som öfriga anförvanners vägnar, tackade konungen och generalen för den utsägligt stora äran, de vid ett sådant högtidligt tillfälle bevisade dem alla.

Och när allt var ordnadt, och hvar och en intagit sina platser, framträdde konungen med den unga och sköna bruden under armen.

Och den detta såg, kunde verkligen med fullt skäl säga, att han englasyn sett hade, Men att se generalen i full uniform, med den gamle, svarte och magre presten vid sidan, var en kontrast hvar till ingen människa förut hade sett maken, och var verkligen en syn för gudar, hvaråt hela världen kunde skratta.

Då kyrkoherden hade läst brudritualen så långt, att han kom till sjelfva slutklämman:

Inför Gud den allvetande, och i denna församlings närvaro, frågar jag dig Lars Jeremias Suckendal, om du vill hafva denna Anna Christina Pettersson till din äkta hustru, och älska henne i nöd och lust?

Svarade presten, med hopknäppta händer, och gudsnådlig blick mot höjden och en djup suck, ett ganska tydligt och hörbart ja.

Inför Gud den allvetande, och i denna kristliga församlings närvaro, frågar jag dig Anna Christina Pettersson, om du vill hafva denne Lars Jeremias Suckendal till din äkta man, och älska honom i nöd och lust?

Nej! svarade bruden med hög och tydlig röst.

Om åskan slagit ned emellan kappan och kragen på presten och ut igenom byxlummen på hans tilltänkte svärfar, hade de säkerligen inte blifvit hälften så förvånade och förskräckte som de nu blefvo, och, som alla gästerna äfven föllo i förundran, sade konungen:

Kanhända att bruden missförstod pastorn eller brudgummen, hvilket jag skall säga, för den djupa suck han utstötte, då den viktiga frågan till honom framställdes, och att hon tror, att han mot sin vilja ingår denna förening, och derföre af rent ädelmod vill befria honom från denna uppoffring, hvidan det kanske blir bäst, att framställa frågan ännu en gång.

Och så upprepade kyrkoherden frågan ånyo, om hon ville hafva denne samme Lars Jeremias till sin äkta man, och älska honom i nöd och lust.

Nej, svarade bruden för andra gången, ännu tydligare, samt tillade äfven ordet *aldrig*, och nedföll på samma gång för konungens fötter, och sade:

Nådige Herr Konung, befria och bevara mig från denne mörke ande, för hvars skull jag flera gånger varit nära att blifva en sjelfmörderska.

Var lugn mitt barn, från och med denna dag är du allt från honom befriad, sade han, och vände sig till de församlade gästerna, och sade:

På grund af hvad här nu i dag vid detta tillfälle förekommit, förklarar jag dessa båda personer för all tid skilda, så att någon förening dem emellan aldrig någon gång kan komma till stånd.

Och du, sade han till presten, skulle aldrig vara värd att bära, hvarken kappa eller krage, som så skändligen missbrukar det embete du handhaffer och förvaltar, dock, tillade han allvarsamt, har du, Gud hjelpe oss, många sådana bröder i lifvet. Och skulle man börja att rensa ogräset från hyetet, blefve säkerligen icke många friska och grobara korn kvar.

Jag har visserligen ingenting att befälla i annan mans hus, men med hvarje rättänkande människas tillåtelse och af dem, som här äro församlade, befaller jag dig försvinna ur min åsyn, och helst skulle jag se, om du för all tid lemnade både land och rike, sade konungen.

Att blifva utkörd på sitt eget bröllop, samt så godt som landförvist, och den tilltänkta, unga och vackra bruden svarar nej i brudstolen, kan icke vara så synnerligen behagligt, men under sådana förhållanden som nu, var det godt att det

stannade dervid, sade den, som dömdes till afrättning, hvarföre presten med en djup suck, genast begaf sig från det ställe, dit han endast för några få timmar förut anländt, full af de gladaste och ljufvaste förhoppningar, och läste säkerligen vid utgåendet derifrån den lilla anslående psalmversen: "Så snart for då min fröjd sin kos".

Nu vände sig konungen till värden och sade:

Det gör mig verkligen ondt, att jag äfven till dig nödgas säga några förebrående ord, hvilka dock skola blifva så lindriga som möjligt.

Att denna förening, som du och den föraktlige presten, utan din dotters samtycke, i dag tillstålt, blef om inte, var en försynens skickelse, den du aldrig nog kan tacka din Gud för, emedan den kunde medfört värre följder, än hvad du någonsin kunnat ana; Jag vill derföre varna dig, att hädanefter icke försöka att tvinga din dotter till någon förening, som icke i allt öfverensstämmer med hennes eget hjertas val, ty då får du återigen med mig att göra, och då kanhända det inte aflöper så lätt som denna gång: ty har jag åtagit mig att vara denna värnlösa flickas beskyddare, skall jag också bevaka hennes rätt, sade konungen.

Och, fortfor han, sätter jag er båda, pekande på kronofogden och kyrkoherden, till hennes målsmän här på platsen, och skulle någon oförrätt henne vederfaras, vare sig från hennes fars eller den

nedrige prestens sida, så kom ihåg att straff för eder heller icke skall uteblifva.

Och nu har jag sagt eder mitt hjertas mening, och dermed ta vi färdknäppen, sade konungen. Och när han så hade skålat med Anna, eller bruden på Kinnekulle, som hon nu mera allmänt kallas, och önskat henne bättre lycka en annan gång, samt tackat den gamle häradsdomaren och lille Carl för trefligt sällskap, sade han till generalen:

Allting annat, min kära Lehusen, men till böneman, det duger du ta mig fanken inte, då du icke blir af med din klient vid altaret en gång, men så var det också en gammal prest, du hade fått att vångla bort, och att en sådan inte kan ha så stor efterfrågan på den svenska äktenskapsmarknaden, kan gerna ingen förundra.

Nej, jag tror inte det hade lyckats bättre för ers majestät, ifall ni hade fått samma uppdrag, svarade generalen och småskrattade.

Nej, det har du nog rätt uti, sade kungen, och så tog han afsked och reste sin väg, åtföljd af många tacksägelser och välsignelser.

Dock var det säkerligen en, som inte tackade och välsignade honom, och det var bestämdt — presten.

Och nu är det slut med historien, sade Munter, tack skall du ha min kära Svärd för all välfägnad! Det var också i sista minuten, ty strax efter slog det till uppställning och dermed var också

berättelsen slut för den gången om bruden på Kinnekulle.

Slut på första delen.

Dagen efter, då jag träffade Munter, bjöd han mig på en toddy, och, som vi den gången hade lika lång rast som föregående dagen, kom samtalet åter i gång om detsamma brölloppet.

Nå, hur tusan gick det med presten, blef han aldrig synlig eller kom tillbaka mera? frågade jag.

Jo, vänta litet, skall du få höra, sade Munter.

Det första kungen hade aflägsnat sig, sände den s. k. svärfadren genast bud efter sin tilltänkte måg, hvilken med en bedröflig och sorglig uppsyn också infann sig; och var det både sorgligt och löjligt att se dessa båda, huru de omfamnade hvarandra, alldeles som ett par kära och älskande makar, som i flera år varit åtskiljde.

Slutligen sade värden suckande:

Ja! Herrans vägar äro outransakliga; jag hade länge gladt mig åt att, ehuru vi nästan äro lika till åren, ändock få kalla dig mitt barn eller min son, men i det stället får jag nu endast anse dig som min käraste bror, dock hoppas jag, att vår innerliga och hjertliga vänskap, hvilken Gud genom sitt heliga och dyra ord grundlagt, icke genom

denna sorgliga och bedröfliga händelse, som här i dag inträffat, skall minskas, och det är ingen som vet, kanhända detta besynnerliga och oförklarliga besök af konungen ändock var en Guds utskickelse, och för hans vilja måste vi alla böja oss.

Ja, min käraste vän och broder i Kristo, jag har alltid så mycket förlitat mig på min Gud och Frälsare, att inte ett hår på mitt grånade hufvud skulle falla hans vilja förutan, men att syndiga och illasinnade människor äro upphofvet till hvad här i dag inträffat, det säger mig mitt sunda förnuft, och motsatsen kan ingen människa öfvertyga mig om, sade presten.

Ja, vårt förnuft förblindadt är,

I synnerhet då man är kär,

hviskade en ung handelsbokhållare från Lidköping och köttslig kusin till Anna, men som han sade detta mycket tyst,* observerades det inte af presten, utan fortfor han i sina sorgliga utgjutelser och sade:

Är det så, att det är din vilja, o Herre, så ske den, men icke min, sade presten suckande, och stora tårar trillade utför kinderna på honom, som ärter nedanför ett kyrktak.

Slutligen gick presten till Anna och bad så innerligt, att åtminstone få omfamna henne en enda gång här i lifvet och trycka henne till sitt varma och älskande hjerta, hvarpå Anna i skälmaktig ton svarade:

Eftersom det är första och hvad jag tror äfven

för sista gången, jag blifvit omfamnad af en prest, vill jag inte precis förneka oss detta nöje, ifall det egentligen skulle vara något sådant.

Men när presten fick den fagra Anna i famnen, så väcktes de inre och ädlare känslorna hos den gamle och gjorde han tydliga tecken att vilja trycka en kyss på de ungdomliga rosenläpparne, men se det skulle han aldrig försökt, ty då ryckte Anna till liksom hon blifvit stucken af en orm, så hvilken som helst kunde tydligen se, att presten förut aldrig hade varit der an. Och att han aldrig kom dit mera, var heller inte svårt att begripa, emedan Anna på samma gång bad honom spara på sina kyssar till nästa gång, han komme att stå brudgum.

Håna inte en andans man, mitt barn, ty härnäst jag firar mitt bröllop, blir det med Kristi brud, i den stora himmelska brölloppsalen, och då skola hvarken kejsare eller kungar göra det om inte, sade presten.

Ja, det var verkligen det klokaste parti pastorn kan göra, ty då får ni åtminstone en brud, som hunnit stadga sig och kommit till mognad ålder, sade Anna, och kunde såväl hon som de flesta af gästerna omöjligen hålla sig för skratt.

Ja, jag glömmet aldrig den presten, om jag än blefve hundra år, ty jag riktigt ser honom för mina ögon när jag vill, när generalen tog honom under armen och ledde honom till det s. k. bröl-

lopsaltaret, hvilken gudsnådlig min han då tog på sig, och likaså under vigseln. Men att han inte fick dändimpen, när Anna svarade nej i brudstolen, det var mer än märkvärdigt, ty då blef en förskräckelse hos litet hvar, undantagande mig, ty jag var naturligtvis beredd på och säker om, att så skulle hända, men när då kungen tillika körde ut honom, då var måttet rågadt för den stackars gamle presten, och så full af hin han var, tyckte jag ändå att det var synd om honom.

Åh, det var väl så f-n heller, och ingen synd, ty hade jag varit kung den gången, skulle jag dömt honom till minst 25 prygel, hvilka genast skulle blifvit expedierade i alla bröllopgästernas närvaro, och sedan skulle han fått sitta på skampallen i kyrkan inför alla sina församlingsbors åsyn, ty när kungen tog bort prygelstraffet för oss knektar, kunde han i det stället gerna ådömt ett och annat tjugotal till en behöfvande prest, som i allo gjort sig deraf förtjent, svarade jag.

Åh ja, det har du nog rätt i, men hade du varit närvarande och sett, huru den stackars presten marterades, är jag förvissad om, att äfven du skulle medgifvit, att han blifvit tillräckligt afbasad, sade Munter.

Nå, talade inte kungen något vid kronofogden eller de andra storgubbarne, som voro med på brölloppet, frågade jag. Åh, just ingenting vidare, svarade Munter. Jo, det var sannt, han frågade fog-

den en gång, huru han sköter sitt fögderi, och som kungen sade detta i temligen allvarsam ton, trodde bestämdt fogden, att kungen hade fått nys om någonting, och svarade därför i den aldra ödmjukaste ton och med en djup bugning:

Jo, efter bästa förmåga, ers majestät, jag har gudskelof, mig veterligen, inte haft några anmärkningar öfver mig under min tjenstetid.

Ja, du har åtminstone lagt ut f-n så bra sedan du kom hit till fögderiet, det ser jag, så då syns allt att du måste ha bra inkomster, och fortfar du på det viset att svälla ut, får du bestämdt göra som en viss kronofogde under Carl XI tid, neml. resa ut till någon helsobrunn för att spåka din lekamen, sade konungen.

Ja, måtte jag då bara inte få något sådant respass af min nådige konung, som han fick utaf sin, ty det skulle icke vara helsosamt eller behagligt, svarade fogden.

Ja, han fick sådant han förtjänade, och lika rättvis vill jag vara mot mina fogdar, sade konungen.

Hvad var det för respass, den kronofogden fick utaf sin kung, efter som det inte var så helsosamt eller behagligt? frågade jag.

Vet inte du det? sade Munter, jo, det skall jag säga dig är en rolig historia, som jag också skall tala om för dig efter som vi ha så god tid på oss, och så begynte han igen.

Jo, ser du, min kära Svärd, det var på det viset, att Carl XI var ute och åkte en gång, förklädd till bonde, och utgaf sig för hästhandlare, och kommer så till en gästgifvaregård, der han begärde rum för att stanna öfver natten, och som kungen hade en flaska konjak med sig, sände han bud efter gästgifvaren och frågade, om han vore hågad att tillsammans med honom dricka en toddy på qvällen.

Och som gästgifvaren var en glad själ och treflig värd tackade han för bjudningen och svarade:

Vill ni vara god och anteckna edert namn i dagboken, så jag får veta hvem ni är, har jag alls inget emot att dricka ett glas tillsammans med hvilken hederlig menniska som helst, dock är jag mycket noga med att veta, med hvem jag sällskapar, tillade gästgifvaren.

Mitt namn är Anders Persson, hästhandlare från Roslagen, sade kungen, men tillade han, jag köper inte hvad skräp som helst, ty jag handlar inte med annat än goda och vackra djur, och får jag inte det, så köper jag inga, sade konungen.

Sedan de intagit första klunken af sin toddy, och på gästgifvarens framställning blifvit vänner och bröder, sade han till konungen:

Då har du ta mig f-n kommit på orätt spår, min bror, ty här fins i hela häradet inte mer än ett endå par goda och vackra hästar, och de äro

kronofogdens, dem fick du dock icke köpa, om du än betalte dem med dubbla priset tio gånger, sade gästgifvaren, men det uslaste är, sade han, att fogden nästan så godt som stulit den ene, och det ändå från en fattig bonde, hvars hela egendom bestod i den vackra hästen.

Hvad f-n säger du? Är er kronofogde hästtjuf, nå ja, så mycket bättre, då kan man komma i affär med honom, han stjal och jag köper. Kan du bevisa att han inte på ärligt eller redbart sätt kommit i besittning af hästen, håller jag båda hästarnes värde med dig, att de skola bli mina, sade konungen.

Ja, att han inte på ett redbart eller ärligt sätt fått den ene hästen, det kan du sjelf få höra, sade gästgifvaren, skålade med konungen samt tog sig en klunk. Se saken förhåller sig så, ser du, att fogden hade fått korn på, att bonden hade en liten skuld till en annan bonde i häradet, och den lagade han så, att han fick till inkassering. Den fattige bonden blef genast lagsökt, och som han icke genast kunde anskaffa pengar, höll kronofogden genast utmätning på hästen, och som kostnaderna blefvo allt större och större, var det omöjligt för den stackars bonden att i hast anskaffa så mycket som behöfdes, och bönföll derföre hos fogden om anstånd, men alldeles omöjligt.

Auktion utlystes och flera spekulanter infunno sig; men som fogden på förhand underrättade dem

om, att den förste som vågade klyfva näbb hade hans eviga fiendskap att vänta, och, som alla fruktade för fogden, var naturligt att ingen enda vågade bjuda ett öre.

Hästen uppropades för de exekutiva kostnaderna, och som ingen enda vågade bjuda, blef, som du kan förstå, fogden egare till hästen, och bonden gick äfven förlustig sin fordran.

Sjelfva orsaken till denna nedriga handling var egentligen den, att fogden sjelf hade en likadan häst, så lika som två mogna bär, och hade han länge gått och rufvat, på hvad sätt han skulle bli egare af bondens, utan att behöfva köpa den.

Och nu kan du sjelf döma, om han på ett ärligt eller redbart sätt kommit åt hästen eller inte.

Men, som nu fogden ville visa sitt ädelmod mot den fattige bonden, köpte han en gammal huding i saknad af både hull och skinn och skänkte honom den, men ehuruval hästen inte var värd att föda, vågade den stackars bonden inte annat än att taga emot honom, ty då hade han också för det samma fått fogdens eviga ovänskap; och den stackarn, som han har fått horn till, den vet hvad det vill säga, att vara i djefvulens klor.

Är detta nu sanning, som du berättat, och du kan anskaffa ett par personer till, som kunna intyga det samma, håller jag båda fogdens hästar med dig, att de innan morgondagens slut skola vara mina, sade konungen.

Hur f-n kan du tala så dumt. Det första du komme dit och sätter en sådan sak i fråga att vilja köpa hans fina hästar, så blefve du utkörd, och ginge du inte då på ögonblicket, så kan du ge dig f-n på att få dig ett godt kok stryk, ty skulle han sjelf inte rå på dig, befaller han alltid sina legodrängar till hjälp, hvilka han dresserat till rigtiga blodhundar, sade gästgifvaren.

Ja, i hvilket fall som helst så står jag vid, hvad jag sagt. Kan du endast anskaffa ett par personer till, hvilka kunna intyga sanningsenligheten af din utsaga, skall jag visa dig att hästarne skola blifva mina. Bäst skulle dock vara om jag sjelf kunde få tala med bonden, som varit egare af hästen, och kunde jag då äfven få se den andre, som fogden förärat honom, vore så mycket bättre.

Jag förstår mig inte på, hvad du egentligen skulle ha för nytta utaf det, ty i den saken kan du då inte göra ett dugg, men att träffa bonden och få se hästen, det är den lättaste sak i verlden, emedan vägen dit knappast är en fjerdingväg, sade gästgifvaren.

Nå, då skjutsar du mig dit i morgon, äro vi öfverens derom? frågade konungen.

Ja, det skåla vi på, sade gästgifvaren. Men det var sant, för tusan, det skall bli bröllop der i öfvermorgon, ty dottern skall gifta sig, det kommer jag ihåg, och då kanske det icke passar att komma dit så kort före brölloppet.

Så mycket bättre, ty då kan han åtminstone inte ursäkta sig med, att han icke har något att bjuda på, sade konungen.

Ja, har den stackarn något, så är han inte nidsker, men nu är det allt synd om min kära Johannes, ty nu är det allt mycket smått för honom, sade gästgifvaren.

Åh, det kan väl bättra sig, sade konungen.

Nej, det går inte så lätt det, må du tro, ty har man en gång kommit på kneken, så är det icke så godt att rätta sig, sade gästgifvaren.

Det har du nog rätt i, men det kan väl heller inte vara så omöjligt, ty sådant har väl händt förr, sade konungen.

Nej ser du, det är alldeles omöjligt att någon afsigkommen bonde i vårt härad någonsin kan repa sig, så länge denne fogde och länsman här regera som de nu göra, ty de skafva bonden på alla kanter och intill bara benen, och slå bara under sig så mycket de kunna. Visste blott kungen, som är så sträng och rättvis, huru hans fogdar lefva och grassera både med statens och de enskildas medel, så toge allt f-n vid dem, det är säkert, men ser du, min bror, att det är ingen, som vågar anmäla dem, ty hur fanken det är, så hålla de stora tjufvarne ihop, så bönderna ha dervidlag icke ett ord att säga.

Ja, men så illa är det väl inte stäldt, som hvad du säger, det tycker jag kan aldrig vara möj-

ligt, ty det skulle väl alltid någon gång komma för kungens öron; och är det så, att han är en rättvis kung, så får jag säga, som du nyss yttrade, att då toge väl allt hin vid dem, både med hull och hår, sade konungen.

Visst f-n är kungen rättvis, men då han aldrig får veta någonting, kan han heller ingenting göra, ty han är ju bara omgifven af stora och höga tjänstemän, och de alla hålla ihop, det måtte väl hvar och en veta, ty alla skafva de efter bästa förmåga, hvar och en på sitt vis.

Händer det någon gång att kungen talar med en bonde, så blir den stackarn så rädd, att jag tror inte han skulle bli mera häpen, om Herran i Him-melen komme ner och ville resonnera med honom, och derföre får kungen heller aldrig riktigt veta sanningen, blott för det, att han är ansedd som en öfvernaturlig, men icke som en vanlig, syndig meniska. Men finge jag tala vid honom, jag skulle allt säga honom sanningen, och tala om, hurudant landet är beläget, sade gästgifvaren.

Ja, men tala vid honom, det kunde du väl få, det vore väl inte så omöjligt, kan jag tro, ty så vida han är en rättvis kung, skall han väl låta hvem som helst tala vid sig; och vore jag som du, så reste jag enkom dit och talte om så mycket jag visste både om kronofogden och hästkommersen, och jag är säker om, att kungen skulle vara dig

tacksam för erhållande af sådana upplysningar, sade konungen.

Ja, det har du nog rätt i, min hedersbror, men ponera, jag inte kunde leda det i bevisning, så kan jag nästan ge mig fanken på, att bli ett hufvud kortare och det har jag håller inte lust till, så fogden får väl grassera så väl för mig som för alla andra, f-n tar honom väl till slut, och då får han ändå sitt välförtjenta straff, sade gästgifvaren.

Ja, nu dricka vi i botten, och sedan går jag och lägger mig. I morgon far jag till bonden och köper hästen, och reser sedan till kronofogden och byter, hvad säger du om det, min kära gästgifvare, sade konungen.

Ja, när du får gjort det bytet, då skall jag plocka ned månen bit för bit och lägga upp honom på ett träfat, sade gästgifvaren, och så skiljdes de åt.

Om morgonen, dagen derpå, då kungen var fullkomligt klädd, uppsökte han gästgifvaren och bad att häst och åkdon skulle iordningsställas så snart som möjligt, emedan han önskade komma ut det fortaste kan kunde, och inom några få minuter satt gästgifvaren sjelf i åkdonet bredvid sin resande, och när de åkt ett par minuter, sade konungen.

Nå, min kära gästgifvare, skall du hinna få ner månen till dess jag gjort hästkommersen, så får du allt börja på att plocka nu.

Åh ja, när du gjort hästbytet med fogden, så tror jag, att jag också skall ha mitt beting färdigt, sade gästgifvaren; och som de inte hade mer än en fjerdingsväg att resa, voro de snart framme och träffade bonden på gården.

God dag far lille! Har du någon häst, som du vore lifvad att sälja, frågade konungen.

Åh, jag har väl en gammal sjörk, men den vill väl ingen menniska ha, svarade bonden.

Får jag se på den, jag köper hvad skräp som helst, om det kniper, sade konungen.

Så för f-n, du sade ju i går att du endast köper unga och vackra djur, men köper du denne, då är du, ta mig tusan, inte sparsmakad, sade gästgifvaren.

I fall jag skall kunna komma i byte med fogden så är jag tvungen att ha någon häst att byta med, och ju sämre hästen är, ju större blir mellangiften, förstår du väl, sade konungen.

Ja, gud vare er syndare nådig, i fall ni sätter en sådan sak i fråga att vilja byta med denne häst och kronofogdens, då vill jag råda er att först taga nattvarden, och läsa syndabekännelsen, ty då ville jag inte vara i edra kläder, sade bonden.

Åh, frågan är väl fri, och man pliktar väl inte för det man frågar, sade konungen.

Ja, lycka till, sade bonden.

Ja nu är endast frågan om, hvad du skall ha

för hästen, ty utan den kan jag omöjligt inte komma i byte med fogden, sade konungen.

Priset, det bli vi alltid sams om, ty får ni ge, huru mycket ni vill, sade bonden.

Är du så medgörlig, då skall affären snart vara uppgjord, sade konungen och upptog några guldmynt och lemnade bonden.

Det är väl inte er mening att vilja betala så mycket för den gamle sjörken, som knappast är värd att ledas ur stallet, och jag börjar nästan betvifla att ni ärligt bekommit pengarne, eller ock måste ni säkerligen vara en stor välgörare, sade bonden, och tackade för pengarne.

Hvem jag är, har du egentligen icke med att göra, du har nu sålt hästen i vittnes närvaro, och dessutom har denne gamle värdelöse häst ändock för mig ett stort värde, ty utan den, hade jag säkerligen inte så lätt kunnat komma i affär med fogden, sade konungen.

Den affären ville jag inte vara med om, sade bonden.

Inte jag heller, sade gästgifvaren, och är det ditt fullkomliga allvar att sätta en sådan sak i fråga, då får jag säga, att du är en riktig stolle-djefvul, ty du kan ge dig f-n på, att det går som jag har sagt, och kommer du helbregda hem derifrån, då skall jag våga jag blefve skapt som en höna, tillade gästgifvaren.

Han måtte väl veta hut och inte slåss, då

man kommer höfligt och vill göra affär med honom, sade konungen.

Nej, det är just det han inte vet, ty det har jag min fattige stackare sorgligt nog fått erfara, sade bonden, och så talte han om allt ihop som gästgifvaren förut omtalat, och så tänkte kungen säkerligen för sig sjelf: hvad göres mig nu mera vittne behof, och så tog han afsked af bonden samt band sin gamle sjörk vid åkdonet och for sin väg.

Då de kommo fram till gästgifvaregården vågade gästgifvaren inte under några omständigheter följa med till kronofogden af fruktan för hans eviga hämnd, emedan han sjelf insåg, att ifrågasättandet af ett sådant hästbyte verkligen vore en stor förölämpning, den han bestämdt visste inte blef olönad.

Nå, då reser jag väl ensam då, sade konungen, men som vi kanhända inte äro tillräckligt bekanta, så kanske du fordrar pant för hästen?

Nej bevars, jag tror visst inte att du är någon skojare eller bedragare, men att du är en riktig stollagalninge, så pass har jag åtminstone lärt att känna dig, sade gästgifvaren skrattande. Adjö med dig, lyckosam resa, tillade han.

Ja, adjö med dig, jag får se när jag kommer tillbaka hur affären har aflupit, sade konungen, och så for han sin väg med sin gamle sjörk, bunden vid kärran, alldeles som en riktig hästskojare.

Då han kom fram till gården, der kronofogden bodde, höll han icke med åkdonet vid grinden, som

alltid var brukligt af bönderna, utan körde tvärt fram till stora trappan med sitt ekipage. Han hade icke hunnit att stiga ur åkdonet, förr än fogden kom ut och helsade honom med de orden:

Hvad, är du förbannad fähund, som vågar köra fram till min trappa med en sådan karet och sådana hästar?

Herr kronofogde, jag är hästhandlare från Roslagen, och har hört att kronofogden har ett par vackra hästar, som jag önskade byta mig till för denne sprakfåle, sade konungen, och slog den gamle hästkraken på länden. Jag har nyligen köpt den här hästen af en bonde i församlingen, och han underrättade mig om att den förut har tillhört kronofogden, och därför tänkte jag, att herr kronofogden återigen skulle vilja bli egare af den, sade konungen ytterligare.

Mina vagnshästar byter jag inte bort, men jag har en god och stark häst här inne, med hvilken jag tror vi skola komma i affär, sade fogden, och sprang genast in efter en stor blydagg, hvilken han höjde, men innan den hunnit att falla, hade konungen redan bortryckt det långa lösskägget, hvarmed han var maskerad, samt uppknäppt öfverrocken.

Aldra nådigaste herr konung, sade fogden, och föll ned på marken för konungen.

Gack upp, usling, sade konungen, och sparkade till fogden, alldeles som en hund.

Vore jag inte nådig, så vore du ett hufvud kortare innan qvällen, dock vill jag denna gång låta nåd gå för rätt samt låta dig lefva på förbättring, på följande vilkor:

För det första återlemnar du genast till bonden hästen, som du på ett sådant bedrägligt sätt tillegnat dig, samt lemnar äfven i skadestånd den andra, och så får du denna häst tillbaka, som du förut i ditt ädelmod förärat bonden, och på denna häst skall du utan sadel eller underlag ett helt år rida vid alla dina tjenstutöfningar.

Nådigaste herr konung, jag kan inte rida, ty dertill är jag för korpulent, suckade fogden. Jag hade i sommar ämnat mig till någon helsobrunn endast för min fetma, sade han.

För din korpulens skall jag nog draga försorg, ty för den åkomman vet jag ett tjenligt radikalmedel. Emellertid hör du nu hvad jag säger, samt åtlyder till punkt och pricka mina befallningar.

Af din stora egendom, hvilken du, hvad jag kan finna, på ett mindre redbart sätt åtkommit, återlemnar du till fögderiet tre fjerdedelar, att utdelas till alla dem, hvilka kunna styrka att de genom dig lidit några förluster.

Och som det i morgon är bröllop hos bonden, du vet, och jag ämnar mig dit, skall du kl. 10 på förmiddagen låta hemta mig på gästgifvaregården, med de båda hästarne förspända din bästa vagn,

till hvilket ekipage du på samma gång får afsäga dig all eganderätt.

Och sedan skall du kl. 12 på dagen, iklädd full uniform, på din ridhäst inställa dig vid bröllopgården, invänta vid grinden bröllopskarän, och med din höga närvaro som ridande förebud ledsaga densamma till kyrkan, sade konungen.

Allsmäktige och aldra nådigaste konung! Jag gifver gerna tillbaka hela min egendom, blott jag slipper bröllopet, sade fogden.

Du vet och hör hvad jag sagt, att inte ett ord deraf kan rubbas; och dessutom behöfver väl inte du finna dig generad, då till och med jag sjelf ämnar bevista detsamma, sade konungen småleende.

Och sedan skall du straxt efter brölloppet inställa dig hos konungens befallningshafvande för att aflemna en af mig utfärdad skrifvelse, hvilken du personligen får hos mig i morgon eftermiddag kl. 8 på gästgifvaregården afhemta.

För resten skall du få skriftliga förhållningsorder, och skulle du möjligen försöka att slingra dig undan, och icke uppfylla alla de deri gjorda befallningarne, så kom ihåg att dina dagar äro snart räknade, sade konungen, och reste med sitt samma åkdon åter till gästgifvaregården, och lemnade fogden sin ridhäst.

Nå, hur f-n gick det med bytet, och hvar har

du hästarna, som du skulle byta dig till, frågade gästgifvaren, då konungen kom tillbaka.

Jo, ser du, fogden skulle först profköra min häst, för att öfvertyga sig om att den inte hade några ovanor, för öfrigt är bytet redan uppgjort, och hästarne komma i morgon, sade konungen.

Ja, när de komma, då blir du kung och jag kronofogde, sade gästgifvaren.

Hvem tusan vet, det kunde kanske heller inte vara så omöjligt, sade konungen skrattande.

Det ena kan vara lika möjligt som det andra, och för att du nu gjort ett så godt och fördelaktigt byte, så får väl jag bjuda på bytesskålen, sade gästgifvaren och framtog bränvinsflaskan, och medan de då sutto der och språkade, så bad gästgifvaren:

Tala nu ett enda förståndigt och allvarsamt ord, och säg, hvar du har gjort af den gamla sjörken, och hvar du egentligen har varit, ty att du varit hos fogden, derom kan ingen menniska öfvertyga mig.

Nå ja, vill du inte tro hvad jag säger, så slipper du, och som jag nu har litet att skriva i eftermiddag, så önskar jag helst vara ensam, sade konungen, och så skiljdes de åt för den dagen.

På slaget tio den påföljande dagen stod verkligen till gästgifvarens stora förvåning fogdens båda hästar, förspände hans bästa och finaste vagn, på gästgifvaregården, för att hemta hästhandlaren, men

hur detta hängde ihop, det var för alla en oförklarlig gåta; och innan den förmente hästhandlaren, reste derifrån, lemnade han gästgifvaren en förseglad skrifvelse med tillsägelse att inte öppna eller läsa den samma, förr än efter hans afresa, och det gjorde han heller inte förr än lofligt var.

Men du kan tro, min kära Svärd, hur förvånad gästgifvaren skulle bli, då han får se att skrifvelsen var undertecknad Carl XI:s egen namnteckning samt försedd med hans kungl. sigill och af följande lydelse:

Min kära gästgifvare!

“Som du kan finna, är det så mycket omtaladt hästbytet emellan mig och fogden nu redan uppgjortt och fastställdt, men som det säkerligen torde bli svårt nog för dig att uppfylla ditt åtagande med nedplockningen af månen, vill jag inte dermed besvara dig, men för att du icke skall bli löftesbrytare uti allt, utnämner jag dig från och med denna dag till fogde i detta fögderi med de rättigheter och skyldigheter, som dermed äro förenade.

Men som jag fruktar att du i början skulle få litet svårt för att sköta fögderiets alla angelägenheter, tillförordnar jag den nu varande till din medhjelpare och ditt uti allt lydiga verktyg, och detta endast för att qväsa hans stora högmod och öfversitteri“, stod det i brefvet.

Och så blef gästgifvaren kronofogde, och kronofogden blef hans lydige tjenare.

Men tror du verkligen, min kära Munter, att detta har kunnat passera, frågade jag.

Visst f-n har det passerat, det kan du vara öfvertygad om, sade Munter, och så fortsatte han igen.

Att det skulle väcka förundran då fogdens fina ekipage körde fram på bröllopgården, var ju naturligt, och som bonden genast kände igen den som åkte, sade han:

Det är, ta mig tusan hakar, samme hästhandlare, som i går köpte min gamle hästkrake, och han sade då bestämdt att han sedan skulle byta med kronofogden; men hur detta hänger ihop, derpå kan jag aldrig blifva klok, tillade han, och i det samma steg konungen in.

God dag min kära Johannes, tack skall du ha för i går. Som du ser, gick hästbytet med fogden lättare än hvad du kunde tro, och som jag nu är ute för att profköra hästarna, och jag fick veta att din dotter i dag skulle stå brud, och du sjelf för tillfället är utan häst, kanhända jag kunde få den äran att kуска för henne till kyrkan, sade konungen.

Ja, konstigt förefaller det mig, och hur det hänger ihop, kan jag då inte på något vis utgrunda, dock kan jag inte nog tacka för den ära, som min dotter just vid ett sådant tillfälle som i dag blir bevisad, sade bonden.

Men var det besynnerligt förut, så blef det

ändå märkvärdigare sedan, då bröllopsskaran kom ut till stora vägen och fick se kronofogden i full uniform sittande på den gamle ökände benhögen, hvilken på ett gifvet tecken från konungen efter många ansträngningar satte sig i rörelse, och kunde man verkligen säga om det stackars djuret, att det bar sitt kors med tålmod, och fogden sade bestämdt för sig sig sjelf:

“Jag ri'r mot döden, hvar jag ri'r“.

Då de kommo tillbaka ifrån kyrkan, upptäckte konungen sig hvem han var, men var det då alldeles öfverflödigt, emedan allesammans redan förut, i anledning af hvad de bevittnat, gjort den upptäckten.

Och slutet på historien blef, att brudparet fick hästarne och vagnen, samt dertill penningar till inköp af en ganska stor gård. Gästgifvaren, han blef kronofogde, hvars like i humanité och välvilja aldrig förr eller sednare varit i Sverige, och hans biträde, den fordne despotiske fogden och bondplågaren, blef också en god och beskedlig menniska, sedan han efter konungens ordination för sin stora mage inte förtärt annat på 28 dygn än vatten och bröd.

Angående sin stora och man kan nära säga furstliga rikedom, uppfyllde han äfven deri sin konungs befallning, öfver men icke under, ty, som kungen trodde att tre fjerdedelar af den samma var åtkommen på ett mindre redbart sätt, blef han

också befald att återlemna dem till fögderiet; men som fogden kom att tänka på att allt sammans tillkommit på samma sätt, skänkte han således hela sin förmögenhet till inrättningar och välgörande ändamål.

Och så skulle alla kungar göra med sina fogdar, ty då skulle man få se att det blefve bra karlar af dem allihop, sade Munter, och det tror jag med, sade Svärd.

Året derpå, då jag träffade Munter på Axvall, var min första fråga efter den unga bruden, och huru hon då mådde.

Jo, nu kan jag helsa dig ifrån bruden på Kinnekulle, nu skall du tro, att det är annat till lif i henne; ty, som du mins, talte jag om för dig förlidet år, att hon då fick kunglig fullmakt eller s. k. prejudikat på, att taga till make hvilken hon ville, utan hennes fars medgifvande eller samtycke, och tog hon naturligtvis sin skollärare, emedan det var den ende, som hon egentligen tyckt om; och som det nu var andra gången, hon stod på den heta hallen, och jag äfven var bjuden på brölloppet, kan jag också intyga, att konungens ord gingo i fullbordan, ty den gången fälde hon inga tårar.

Äfven kan jag helsa dig ifrån den gamle häradshövdingen. Han är ännu lika kry och rask,

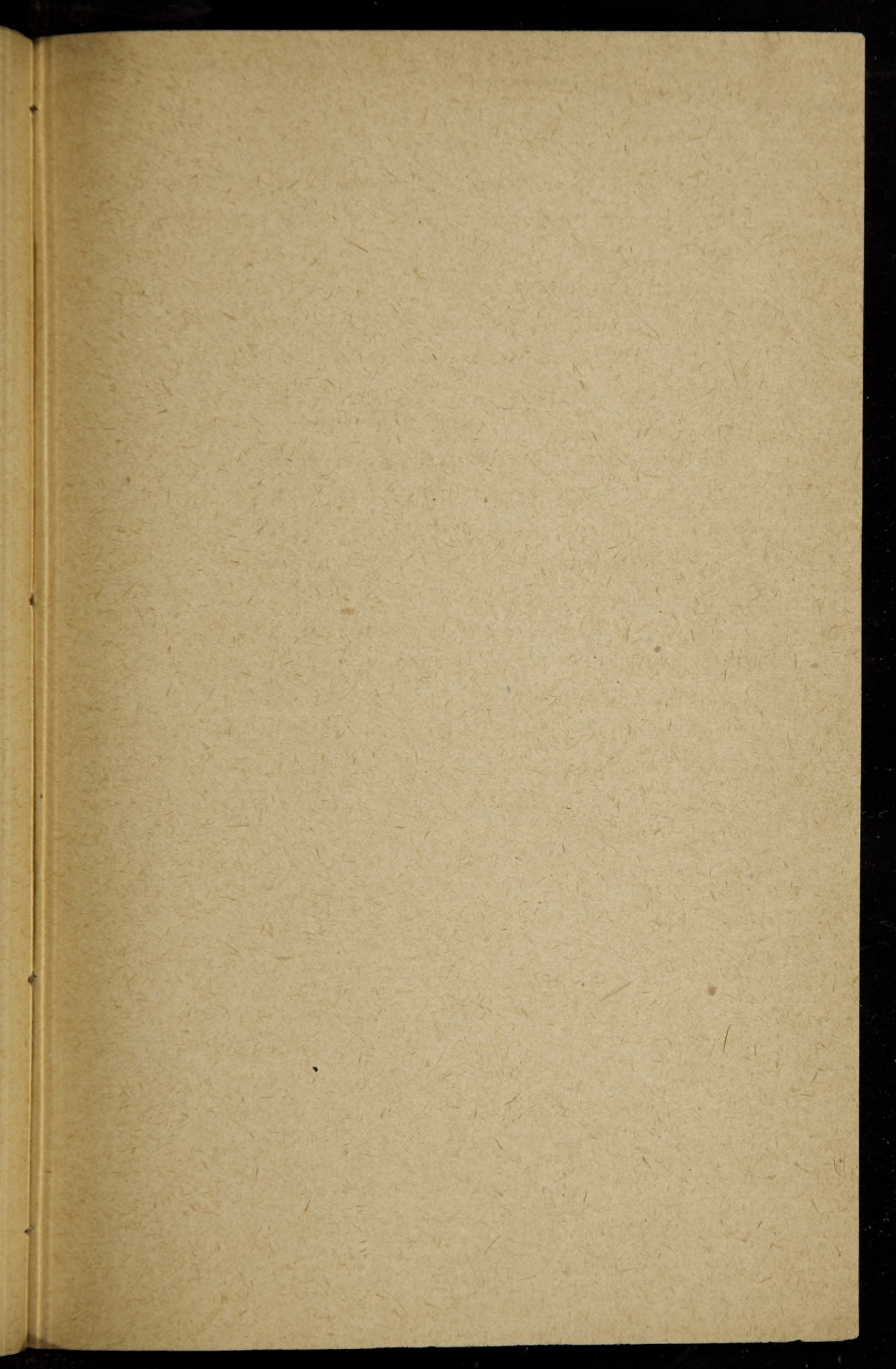

samt tillika innehafvare af en stor guldmedalj. Jo, du kan tro, min kära Svärd, att det var festligt i vår kyrka förliden juldag, ty när kyrkoherden hade slutat sin predikan, gick han fram till altaret och kallade fram häradsdomaren och församlingsboarne, samt öfverlemnade i konungens namn till häradsdomaren en guldmedalj, stor som en tvåriksdaler, på hvars ena sida stod konungens bröstbild, och på den andra: för medborgerliga gerningar. Och så omtalade kyrkoherden, att konungen, på samma gång som medaljen sändes, äfven bifogade 200 riksdaler att användas till en liten fest för häradsdomaren; men som kyrkoherden ville bekosta den sjelf, öfverlemnades dessa penningar till julklapp åt 10 stycken af de mest behöfvande i församlingen, nemligen 20 riksdaler till hvardera.

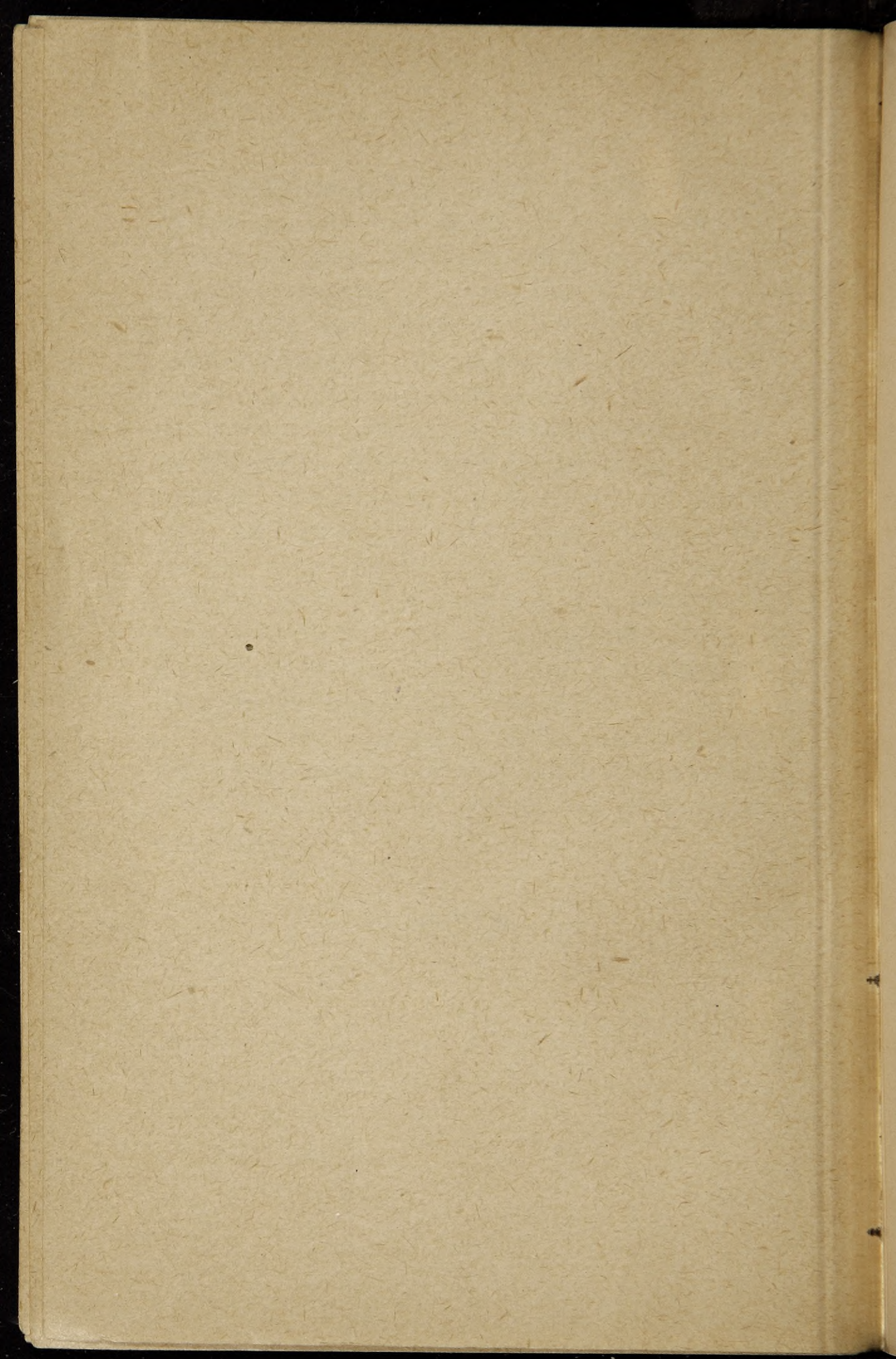
Äfven stod det i brevet, att den lilla "leksaken", efter morfadrens död, skulle såsom minne tillfalla lille Carl, i stället för att han ville ge konungen sina leksaker.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1900

1900

— *Pris: 50 öre.* —